

Школска 2014/2015. година
Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
4. разред

Шифра: _____

Поени

<p>Пажљиво прочитај следећи текст, па одговори на питања 1–15 (реченице су, ради лакшег сналажења, обележене бројевима).</p> <p>(1) Царев син, једва чекајући да види паунице, није хтео ни слушати шта баба говори за своју кћер. (2) Кад дође јутро, он устане и оправи се на језеро да чека паунице, а баба поткупи његовог слугу и дâ му један мешчић којим се ватра пири, па му рече:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (3) Пошто изиђете на језеро, ти му кришом само мало дуни за врат! (4) Слуга тако и уради, па царев син заспи као да је мртав. <p style="text-align: right;">(Из нар. прип. <i>Златна јабука и девет пауница</i>, прилагођено)</p>	
1.	У 1. реченици подвуци зависне реченице.
2.	Синтаксичка јединица <i>једва чекајући да види паунице</i> (из 1. реченице) назива се _____ (допуни).
3.	Именица чији акузатив гласи <i>кћер</i> у номинативу гласи: а) само <i>кћи</i> , б) само <i>кћер</i> , в) може и <i>кћи</i> и <i>кћер</i> . Заокружи слово испред тачног одговора.
4.	Зависна реченица <i>kad dođe jutro</i> (из 2. реченице) има следећу конституентску вредност: а) именничку; б) придевску; в) прилошку. Заокружи слово испред тачног одговора.
5.	Зависна реченица <i>da cheka pauniце</i> (из 2. реченице) по значењу припада следећој врсти зависних реченица: _____.
6.	Напиши коју врсту прилошког значења има предлошко-падежна конструкција <i>na језеро</i> (из 2. реченице): _____.
7.	У речи <i>dâ</i> у 2. реченици употребљен је правописни знак који се назива _____.
8.	Зависна реченица <i>kojim se vattra piri</i> (из 2. реченице) има следећу синтаксичку функцију: _____.
9.	Напиши како се зове облик пасива у којем стоји предикат реченице <i>kojim se vattra piri</i> : _____.

10.	У зависној реченици <i>којим се ватра пири</i> односна заменица <i>којим</i> има следећу синтаксичку функцију: а) прилошке одредбе; б) логичког субјекта; в) неправог објекта. Заокружи слово испред тачног одговора.	
11.	Независна реченица од које је образована 3. комуникативна реченица у тексту припада следећој врсти независних предикатских реченица: _____.	
12.	3. реченица садржи једну зависну реченицу. Она по значењу припада следећој врсти зависних реченица: _____.	
13.	Подвуци обележје зависне реченице <i>као да је мртав</i> .	
14.	Глагол <i>заспати</i> из 4. реченице конгруира са синтагмом <i>царев син</i> у следећим граматичким категоријама: _____.	
15.	Напиши коју синтаксичку функцију има придев <i>мртав</i> у зависној реченици <i>као да је мртав</i> : _____.	
16.	Реченицу <i>Слуге су _____ своју господарију допуни</i> одговарајућим обликом глагола <i>послушати</i> тако да он у роду конгруира са субјектом <i>слуге</i> по значењу (тј. да конгруенција буде семантичка).	
17.	Највиша синтаксичка јединица се назива _____.	
18.	У следећи текст упиши запете тамо где је то неопходно: Тридесетих година 20. века Дучић је на важном послу у Риму где води преговоре са грофом Ђаном. Пошто га почетак Другог светског рата затиче у Мадриду Дучић је у прилици да дочека део наших дипломата у избеглиштву међу којима је и Милош Црњански.	
19.	Из текста наведеног у 18. задатку препиши предлоге (ако се неки понавља, напиши га само једанпут): _____.	
20.	Подвуци термин који не припада низу: предикат, прави објекат, именичка синтагма, апозиција, граматички субјекат.	

Срећно!

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2014/2015. година

**Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе**

4. разред

Решења

1. *да види паунице; шта баба говори за своју кћер*
2. глаголска синтагма
3. а)
4. в)
5. намерним / финалним
6. месно
7. углости знак дужине / генитивни знак
8. (односног) атрибута
9. рефлексивни
10. а)
11. заповедним / императивним
12. временским / темпоралним
13. *као да*
14. лицу, броју (*било којим редом!*)
15. именског дела предиката / именског копулативног предикатива
16. *послушали*
17. комуникативна реченица
18. Тридесетих година 20. века Дучић је на важном послу у Риму, где води преговоре са грофом Ђаном. Пошто га почетак Другог светског рата затиче у Мадриду, Дучић је у прилици да дочека део наших дипломата у избеглиштву, међу којима је и Милош Црњански.
19. *на, у, са, међу*
20. именничка синтагма